

Keski-Suomen hyvinvointialueen neljännesvuosikatsaus 1-9/2025

Aluehallitus 28.10.2025 § 299

Valmistelija talousjohtaja Aija Suntioinen p. 040 185 9985

Selostus asiasta **Yleistä**

Aluevaltuusto hyväksyi hyvinvointialueen vuoden 2025 talousarvion kokouksessaan 10.12.2024 § 70 ja aluehallitus sitä tarkentavan käyttösuunnitelman kokouksessaan 25.2.2025 § 53. Lisäksi aluevaltuusto hyväksyi kevään talousarviomuutokset kokouksessaan 6.5.2025 § 37 sekä syksyn talousarviomuutokset 9.9.2025 § 61. Keski-Suomen hyvinvointialueen talousarvion mukaiset (ulkoiset) menot ovat noin 1,5 miljardia euroa. Muutostalousarvio on 74,1 miljoonaa euroa alijäämäinen.

Vuoden 2025 toiminnasta ja taloudesta raportoidaan aluehallitukselle ja aluevaltuustolle siten, että

- neljännesvuosikatsaukset käsitellään päätösasioina aluehallituksessa ja aluevaltuustossa
- talouden tasapainottamistoimenpiteiden toteutumisesta raportoidaan neljännesvuosikatsausten yhteydessä
- kuukausiraportit toimitetaan aluehallitukselle tiedoksi portaaliin kuukausittain.

Lisäksi hyvinvointialueen johtoryhmässä seurataan talouden toteumaa ja ennustetta sekä tuottavuusohjelman toimenpiteiden ja muiden talouden tasapainottamistoimenpiteiden etenemistä kuukausittain. Talouden seurantaa ja raportointia tehdään kuukausittain myös muilla organisaatiotasolla.

Neljännesvuosikatsauksia tehdään kolme kertaa vuodessa; tammi-maaliskuun, tammi-kesäkuun (puolivuosikatsaus) ja tammi-syyskuun tiedoilla. Neljäs eli viimeinen raportti on tilinpäätös, joka kattaa koko vuoden seurannan.

Hyvinvointialueen tammi-syyskuun 2025 neljännesvuosikatsaus on liitteenä.

Talous

Kolmannen vuosineljänneksen tulos on alijäämäinen ollen -44,2 miljoonaa euroa. Ulkoisten toimintatuottojen toteuma, 117,6 miljoonaa euroa on 92 % kaudelle jaksotetusta muutostalousarviosta, toteuma on edellisvuoden vastaavaa toteumaa 0,5 % pienempi (118,2 M€). Ulkoisten toimintakulujen kertymä on 1 089,8 miljoonaa euroa, mikä on 2,3 % edellisvuoden vastaavan ajankohdan toteumaa suurempi (1 065 M€). Hyvinvointialueen kolmannen vuosineljänneksen perusteella tilinpäätökseen ennustetaan 80,8 miljoonan euron alijäämää. Alijäämäennuste on suhteessa muutostalousarvioon noin 6,7 miljoonaa euroa heikompi. Suurimmat erot talousarvioon syntyvät sosiaali- ja terveyspalveluiden toimialan osalta.

Vuoden 2025 talousarvion sisältämillä talouden sopeuttamistoimilla tavoitellaan 50,3 miljoonan euron vaikutusta, joista syyskuun loppuun mennessä on toteutunut 56,7 %, eli 28,5 miljoonaa euroa. Toimenpiteiden

vaikutuksista on ennusteen mukaan toteutumassa yhteensä noin 45,5 miljoonaa euroa. Siltä osin kuin on tunnistettu, että alkuperäiseen talousarvion sopeuttamissuunnitelmassa tavoiteltuja vaikutuksia ei täysimääräisesti saavuteta, on suunniteltu korvaavia toimenpiteitä.

Suunnitellut talouden sopeuttamisen toimenpiteet eivät riitä vuosina 2023 ja 2024 syntyneen kumulatiivisen alijäämän, 255 miljoonaa euroa kattamiseen. Kumulatiivisen alijäämän sekä vuoden 2025 talousarvion toteuttamiseen tarvitaan edelleen aktiivista sopeuttamista. Kumulatiivisen alijäämän kattamissuunnitelma on tarkentunut talousarvion valmistelun yhteydessä. Aluehallituksen päätöksen mukaisesti kumulatiivinen alijäämä katetaan taloussuunnitelmakauden 2026–2030 loppuun mennessä. Mikäli talousarvio toteutuu ennusteen mukaisena, tulee taloussuunnitelmakausien sopeuttamistarve kasvamaan talousarviolylytystä vastaavasti.

Alijäämän hillitsemiseksi loppuvuoden aikana toteutetaan useita toimenpiteitä.

Talouden ohjeet syksyn 2025 menojen hallintaan

Ohjeiden tarkoituksena on hallita loppuvuoden menokehitystä

- Prosesseissa hyväksynyt ja vastuut määrätty johtotasolle: uutta ohjeistusta annettu mm. työvoiman vuokraus vastuualuejohtajan päätös, hankintapäätökset, ostopalvelujen hinnankorotusneuvottelut
- Henkilöstö – rekrytoinnit rajoitettu, lomautuksia ja lomapäivärajoituksia
- Sote-palvelut – suora hankinnat vain välttämättömissä poikkeustapauksissa
- Ostopalvelusopimukset – kaikki sopimukset käydään läpi ja arvioidaan, palvelujohtaja tasolta raportointi toimialajohtajalle
- Palveluostot – vain lakisääteiset ja välttämättömät hankinnat toteutetaan
- Tavarahankinnat – ainoastaan välttämättömät, ei uusia kalusteita tai laitteita ilman kriittistä tarvetta
- Hankinnat – Loppuvuoden ajaksi otetaan käyttöön määräaikaista uusi menettely, jossa palvelujohtajan, palvelupäällikön ja palveluvastaavan on ennen päätöksentekoaan saatava vastuualuejohtajalta hyväksyntä hankinnalle.
- Koulutus, matkat, kokoukset – vain välttämättömät, etäkokoukset ja sisäiset koulutukset ensisijalla

Aluehallituksen 27.5.2025 päättämät toimenpiteet:

- Kotihoidon ja tukipalveluiden myöntämisen perusteiden muutokset 1.7.2025 alkaen 250 000€
- Ikääntyneiden ympärivuorokautisen palveluasumisen myöntämisen perusteiden muutokset 1.7.2025 alkaen 4M€
- Työtehtävien vähentäminen sosiaali- ja terveystalouden palvelutuotannossa; 100 työtehtävää 1.9 alkaen 1,8 M€
- Konsernipalveluiden säästötoimenpiteet 0,5 M€ (hallinnon tehtävien uudelleenorganisointi, henkilöstöravintoloiden ja Joutsan tuotantokeittien lakkauttaminen, Pihtiputaan pesulan sulkeminen 2026, Äänekosken apuvälinehuollon siirto Novaan)
- Pelastustoimen säästötoimenpiteet 0,1 M€ (Keuruun paloaseman 24/7 valmiuden käynnistykseen siirto vuodelle 2026, määräaikaisten palvelussuhteiden päättäminen, vapautuvien tehtävien täyttämättä jättäminen)
- Vuokratyövoiman käytön vähentäminen 0,8 M€
- Koko henkilöstön lomautus 1-8 pv, säästötavoite vähintään 1,5 - 2 M€

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan 20.8.2025 hyväksymät toimenpiteet:

- Lastensuojelun jälkihuollon harkinnanvaraisen tuen myöntämisperusteiden muutokset 1.9.2025 alkaen 23 000 €

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunnan 8.10.2025 hyväksymät toimenpiteet:

- Keski-Suomen hyvinvointialueen omaishoidon tuen myöntämisen perusteet 1.11.2025 alkaen

Muut toimenpiteet

- Ilta-aikaisten kiirevastaanottojen aukioloaikojen muutos 1.9.2025 alkaen Äänekoski ja Jämsä 113 000 €

Lisäksi elokuun ennusteen perusteella sosiaali- ja terveydenhuollossa valmistellut toimenpiteet:

- Lastensuojelun lisätoimenpiteitä on valmisteltu 2,99M€ edestä muiden toimenpiteiden lisäksi Haapaniemen nuorisokodin perustamisen (1.9.2025) myötä vähennetään kokonaiskustannuksia lastensuojelun ostetun laitoshoidon palveluista; kokonaissäästö -0,24 M€
- Sijaishuollon ostopalvelukustannuksia vähennetään ja asiakasohjausta kevyempiin palveluihin tehostetaan, kokonaissäästö -0,5 M€;
- Perheiden palveluiden johtajisto käsittelee kaikki laitospalveluiden ostot kerran viikossa asiakasohjauksen kokouksessa
- Pikkumetsän lastenkodin perustamisella saadaan vähennettyä ostetun laitoshoidon palvelua alle 12-vuotiaille: -0,1 M€
- YT:n vaikutus perheiden palveluissa loppuvuoden 2025 aikana : -0,3 M€
- Avohuollon avopalveluiden ostoja vähennetään (ASO2) ja avohuollon sijoitusten lyheneminen -0,5 M€
- Jälkihuollon tuetun asumisen siirtäminen omaan työhön: - 0,113 M€
- Huostaanottojen purut -0,2 M€
- vähennetään ympärivuorokautisen laituskuntoutuksen käyttöä, 0,7 M€
- vähennetään kilometrikustannuksia palveluissa, säästötavoite yht. 0,02 M€
- lisätään päivystysperhetyön käyttöä kiireellisissä tilanteissa ja estetään kiireellinen sijoitus 10 lapsella; säästötavoite 0,45 M€
- Ikääntyneiden ympärivuorokautisessa asumisessa ei osteta paikkoja loppuvuonna
- 1.11.2025 Omaishoidontuen uudet myöntämisen perusteet (ltk 8.10.2025)
- Terveystenhuollon osastojen henkilöstömitoituksen tarkastaminen lokakuun aikana ja toimeenpano marras-joulukuussa (nyt jo täyttölupia ei ole myönnetty)
- Tulolaskutuksen tarkistaminen palveluissa ja taloudessa

Toimenpiteitä, joita on toteutettu vuonna 2025 henkilöstömenojen hillitsemiseksi:

- Palkattomat säästövapaat, 0,6 milj. euroa
- Lomarahojen vaihto vapaaksi (4813 pv) 0,8 milj. euroa
- Yli- ja lisätyöt ja erilliskorvaukset (hälytys, tuplavuorot jne.) 5,1 milj. euroa
- Vuokratyövoiman käytön vähentäminen 4,7 milj. euroa
- Lomautukset
- Tämän hetken arvio saavutettavista kustannusvaikutuksista 11,2 milj. + lomautuksesta tulevat säästöt

Valtiovarainministeriön käynnistämä hyvinvointialueen arviointimenettely on käynnissä. Tähän mennessä hyvinvointialue on saanut arviointiryhmältä kaksi toimenpide-ehdotusta. 26.9.2025 kokouksessaan arviointiryhmä antoi hyvinvointialuelain 122 §:n tarkoittamana toimenpide-ehdotuksena, että hyvinvointialue hyväksyy ja pikaisesti toimeenpanee palveluverkkoa koskevan vaiheen 2 suunnitelman niin, että sillä saavutetaan vähintään arvioidut noin 18,6 M€ taloudelliset vaikutukset ja lisäksi päättää edelleen jatkaa palveluverkkoon liittyvien, hyvinvointialueen taloutta kohentavien toimenpiteiden valmistelua.

20.10.2025 kokouksessaan arviointiryhmä antoi terveydenhuoltoa koskevan toimenpide-ehdotuksen. Arviointiryhmä antoi toimenpide-ehdotuksena, että

- hyvinvointialue purkaa pikaisesti erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon väliset päällekkäisyydet omassa palvelutuotannossaan sekä varmistaa sujuvat hoito- ja palveluketjut erikoissairaanhoidon, perusterveydenhuollon ja sosiaalipalveluiden välillä.
- hyvinvointialue keskittyy erikoissairaanhoidon palvelutuotannossa ensisijaisesti vastaamaan väestönsä keskussairaالاتasoiseen vaativaan erikoissairaanhoidon, ja luopuu sellaisista erikoissairaanhoidon tehtävistä, jotka ovat harvinaisia ja/tai edellyttävät erityisiä tiloja, laitteita ja osaamista, ja ovat siten järkevintä toteuttaa yliopistollisissa sairaaloissa
- hyvinvointialue sitoutuu tiiviiseen yhteistyöhön erikoissairaanhoidossa Itä-Suomen yhteistyöalueen muiden hyvinvointialueiden ja Kuopion yliopistollisen sairaalan kanssa toiminnallisten ja taloudellisten hyötyjen varmistamiseksi.

Hyvinvointialueen toiminta

Hyvinvointialuejohtajan katsaus

Keski-Suomen hyvinvointialueen taloudellinen tilanne on edelleen erittäin vaativa, ja talouden tasapainottaminen edellyttää määrätietoista ja nopeavaikutteisia toimenpiteitä. Hyvinvointialueena meidän on edelleen jatkettava työtä toiminnan ja talouden yhteensovittamiseksi. Talouden tasapainottaminen on koko organisaation yhteinen tehtävä ja edellyttää rakenteellisia ja toiminnallisia uudistuksia alueemme asukkaiden lakisääteisten palvelujen turvaamiseksi kestäväällä tavalla.

Hyvinvointialueen alijäämä on jatkanut kasvuaan, eikä kehityssuuntaa ole kyetty kääntämään toteutetuista sopeutustoimenpiteistä huolimatta. Talousennusteen perusteella tilikauden tulos toteutuu muutettua talousarviota heikompana. Hyvinvointialueemme taloustilanne on valtakunnallisesti hyvinvointialueista heikoin. Valtion rahoitus ei mahdollista nykyisen palvelulaajuuden ja -tason ylläpitämistä, vaan palvelujen laajuus ja palvelutaso on sopeutettava rahoituksen tasoa vastaavaksi.

Valtiovarainministeriö on käynnistänyt arviointimenettelyn Keski-Suomen hyvinvointialueella taloudellisen tilanteen johdosta. Arviointityöryhmän 26.9.2025 antaman toimenpide-ehdotuksen mukaan hyvinvointialueen tulee hyväksyä ja viivytyksettä toimeenpanna palveluverkkoa koskeva vaiheen 2 suunnitelma, jonka taloudelliset vaikutukset ovat vähintään 18,6 miljoonaa euroa. Lisäksi vuoden 2025 tulosta on parannettava verrattuna

viimeisempään ennusteeseen. Arviointityöryhmän toimenpide-ehdotus on velvoittava, mutta päätöksenteko ja toimeenpano kuuluvat edelleen hyvinvointialueelle.

Yhteistoimintaneuvottelut ovat käynnissä liittyen talousarvion laadintaan ja toisen vaiheen palveluverkkotyöhön. Yhteistoimintaneuvotteluissa käsitellään oman toiminnan muutoksia ja niiden vaikutuksia henkilörakenteeseen ja kohteena on koko hyvinvointialueen organisaatio ja henkilöstö.

Konsernipalveluiden toimialajohtajan katsaus

Syyskauden merkittävimpiä tehtäviä ovat olleet palvelustrategian, palveluverkkotyön toisen vaiheen ja vuoden 2026 talousarvion ja vuosien 2027–2030 toiminta- ja taloussuunnitelman valmistelu ja niihin liittyvät yhteistoimintaneuvottelut.

Alkuvuoden merkittävimpiä toiminnallisia uudistuksia ovat konsernipalveluissa olleet sairaala Novan teknisen huollon ulkoistaminen 1.9.2025 alkaen ISS Palvelut Oy:lle sekä henkilöstöravintola Poukaman ja kahvila Solinan lakkauttaminen ja tilojen vuokraaminen Sodexo Oy:lle 1.7.2025 alkaen. Järvi-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus perustettiin 1.7.2025 alkaen Itä-Suomen yhteistyöalueen yhteiseksi sosiaalialan osaamiskeskukseksi.

Vuoden 2025 alusta alkaen on toimeenpantu myös muita talousarvioon sisältyneitä talouden sopeuttamistoimenpiteitä. Sopeuttamistoimenpiteillä tavoitellaan 5,3 M€ (kokonaisvaikutus 8,5 M€ vuosina 2025–2026) taloudellisia säästöjä tilivuoden 2025 aikana. Tammi-syyskuun seurannan ja arvion perusteella sopeuttamistoimenpiteet ovat toteutumassa 100 %:sti. Tämän lisäksi alkuvuoden aikana on tehty lisäsopeutustoimenpiteitä. Aluehallitus päätti 12.8.2025 mm. muiden henkilöstöravintoloiden kuin Äänekosken terveysaseman henkilöstöravintolan sekä Joutsan tuotantokeittiön lakkauttamisesta, Pihtiputaan pesulan sulkemisesta ja apuvälineiden pesun ja huollon siirtämisestä Äänekoskelta Novan apuvälinekeskukseen.

Lisäksi syyskuun aikana toimialan koko henkilöstön lomautuksista on tehty päätökset. Lomautukset koskevat toimialan kaikkia työntekijöitä ja lomautuspäiviä/palkattomia vapaita on yhteensä noin 2.100 päivää. Niistä kertyy noin 0,3 M€ lisäsäästö kuluvalle vuodelle. Tiukkaa täyttölupamenettelyä on jatkettu ja henkilöstön poistumaa on hyödynnetty. Koko organisaation päivitetty arjen talouden ohjeet annettiin 17.9. ja ne on veloitettu käymään kaikissa yksiköissä läpi.

Varahenkilöstöä on vahvistettu TA 2025 päätöksen mukaisesti 1,0 M€. Tammi-elokuussa erilliskorvaukset ovat olleet noin 6,5 M€, joka on noin 3,5 M€ vähemmän kuin edellisenä vuonna vastaavana ajankohtana.

Vaikka taloutta on määrätietoisesti sopeutettu, niin samalla toimintaa on kehitetty ja uudistettu alkuvuoden aikana ja tuettu palvelutuotannon toimintaa. Suurimpia kehityshankkeita ovat olleet mm. hallintosäännön uudistaminen toimielinrakenteen osalta, yhteisen asiakaspalautejärjestelmän käyttöönotto, sähköisen asiointialustan käyttöönotto, yhteiseen potilastietojärjestelmään siirtyminen sekä tietovaraston ja johdon työpöydän käyttöönotto. Tekoälyn käyttöä on lisätty mm. pilotoimalla tekoälyavustaja terveysasemien puhelinasioinnissa.

Konsernirakennetta on myös uudistettu, hyvinvointialue on irtautunut mm. Jämsän Terveys Oy:stä ja Jokilaakson Terveys Oy:stä osakeomistuksista 1.9.2025 alkaen ja Kiinteistö Oy Vitapoliksen toiminta on purettu syyskuun 2025 aikana. Hyvinvointialuestrategia on päivitetty valtuustossa 9.9.2025 ja palvelustrategia, palveluverkon toisen vaiheen esitys ja vuoden 2026 talousarvio on valmisteltu lausunnoille.

Pelastustoimen toimialajohtajan katsaus

Pelastustoimen toimialalla, Keski-Suomen pelastuslaitoksen toiminnassa, lakisääteiset pelastuslaitoksen palvelut ovat edenneet suunnitelmallisesti tarkastelujaksolla 1–9/2025. Merkittäviä poikkeamia ei palveluissa ole ollut.

Pelastustoiminnan tehtävät ovat vähentyneet noin 300 tehtävällä verrattuna vuoteen 2024. Onnettomuuksien ehkäisyn palveluissa, ohjauksessa, neuvonnassa, turvallisuusviestinnässä ja pelastustoimen valvontatehtävissä, ovat suoritelmäärät edenneet lähes vuoden 2025 valvontasuunnitelman mukaisesti. Pelastustoimen valvontatehtävien (määräaikaiset palotarkastukset) osalta asetettuun valvontasuunnitelman mukaiseen tavoitteeseen ei arvioida pääsevän täysimääräisesti, johtuen käytettävissä olevien henkilöresurssien vajauksesta. Turvallisuusviestinnän palvelut etenevät suunnitelmallisesti asetettujen tavoitteiden mukaisesti.

Pelastustoimen varautumisen ja väestönsuojelun palveluissa toiminta on edennyt suunnitelmallisesti. Toimintavuoden painopisteinä ovat olleet kuntien evakuointisuunnittelun tuen kuntakierroksen loppuun saattaminen, pelastuslaitoksen henkilöstön väestönsuojelukoulutukset, aktiivinen osallistuminen hyvinvointialueen yhteisen varautumisen kehittämistyössä sekä Keski-Suomen kokonaisturvallisuuden kehittämisessä maakunnan turvallisuus- ja valmiustoimikunta KSTURVA:ssa ja sen sihteeristössä.

Henkilöstöresurssien osalta ei ole tapahtunut merkittäviä poikkeamia toimintavuoden aikana. Pelastustoiminnan palvelut on tuotettu minimitoituksella lomien ja muiden lakisääteisten poissaolojen vuoksi, ylityökertymä ei ole lisääntynyt. Onnettomuuksien ehkäisyssä, pelastustoimen valvontatehtävissä, on riskiperusteiseen tarpeeseen ja sen perusteella laadittuun valvontasuunnitelmaan nähden 2 htv henkilöstövajaus.

Sosiaali- ja terveystalouden toimialajohtajan katsaus

Syyskauden merkittäviä valmisteluasioita olivat vuoden 2026 talousarvion valmistelu, sosiaali- ja terveystalouden palvelustrategian sekä palveluverkon valmistelutyö osana talousarvion valmistelua. Materiaalikonkreetisuus julkaistiin 8.10.2025. Talousarvio 2026 sisältää sosiaali- ja terveystalouden päivitetyn palveluverkkoesityksen, palveluverkko, vaihe 2. Tähän valmistelukokonaisuuteen liittyvät myös henkilöstöä koskevat yhteistoimintaneuvottelut, jotka käynnistettiin.

Vuodesta 2023 alkaen asteittain purettu sopimus Jämsän Terveys Oy:n kanssa päättyi 31.8.2025. Samalla päättyi ympärivuorokautinen perusterveydenhuollon päivystys sekä erikoissairaanhoidon sairaalatoiminta Jokilaakson sairaalan tiloissa Jämsässä. Tämä on merkittävä muutos Keski-Suomen hyvinvointialueella, jossa jatkossa toimii vain yksi erikoissairaanhoidon tuottava sairaala ja ympärivuorokautinen

päivystys toteutuu vain Nova-sairaalassa. Jämsän Terveys Oy sopimuskauden päättymiseen liittyvät valmistelun projektiryhmien työskentely sujui hyvin ja valmistelutyö toiminnan siirtämiseksi omaksi toiminnaksi konkretisoitui elokuun lopussa viimeisen palvelukokonaisuuden eli terveydenhuollon osalta. Projektointi eteni kaiken kaikkiaan suunnitellusti ja hyvässä yhteistyössä palveluntuottajan kanssa, henkilöstö siirtyi liikkeenluovutuksella hyvinvointialueen palvelukseen.

Toimialan kaksi talouden ja toiminnan ohjausryhmää jatkoi toimintaansa. Palvelualueet, joissa ohjausryhmät toimivat ovat Vammaispalvelut ja Lastensuojelu. Ohjausryhmien tavoite on tukea toimivaa johtoa sopeuttamaan toiminta talousarvioon, sekä toiminnan uudistamisen että talousarvion mukaisten säästötoimenpiteiden toteuttamisen kautta. Ohjausryhmissä on käsitelty laajasti palveluun liittyvä elementtejä, kuten palvelutarvetta, erilaisia palveluiden tuottamisen tapoja, ja palveluun liittyviä sopimuskokonaisuuksia ja hankintamalleja sekä seurantaa ja valvontaa, asiakaspäätöksien tekoa ja talouden seurantaa asiakasrajapinnassa. Lisäksi on verrattu toimintaa mm muiden hyvinvointialueiden vastaaviin palveluihin.

Aluehallituksen priorisoimien tavoitteiden toteutuminen

Aluehallitus on priorisoinut talousarviokirjassa kahdeksan tavoitetta.

- Hoitoon pääsyn vauhdittamiseksi ja oikea-aikaisen palvelun kohdentamiseksi hoidon- ja palvelutarpeen arvioinnin kehittäminen kaikilla vastuualueilla
- Etäpalveluiden vahvistaminen osana lähipalveluiden kokonaisuutta
- Lasten ja nuorten perustason mielenterveyspalveluiden vahvistaminen
- Riittävän julkisen palvelutuotannon varmistaminen esim. lastensuojelun laitoshoidossa
- Perhekeskustoiminnan laajentaminen kunta- ja järjestöyhteistyössä
- Henkilöstön työhyvinvointi, hyvä johtaminen ja määrätietoinen tavoitteellisuus näiden kehittämisessä, lisäksi rekrytointiprosessin vahvistaminen (osa henkilöstöohjelmaa)
- Asiakaspalautejärjestelmien kehittäminen ja palautteiden hyödyntäminen
- Tutkimus-, koulutus-, kehittämis- ja innovaatiotoiminta, uudistuminen ja kumppanuudet

Tavoitteiden toteutumista seurataan neljännesvuosittain sanallisesti, edistymisraportti on esityslistan liitteenä. Asetettujen tavoitteiden osalta edetään kokonaisuutta tarkastellen hyvin, vaikka vaikea taloustilanne haastaakin toimintaa.

Nostoina aluehallituksen priorisoimista tavoitteista voidaan mainita, että lasten ja nuorten hoitotakuu mielenterveys ja päihdepalveluissa on toteutunut ja ammatinharjoittaja pilotti on käynnissä. Sähköistä ajanvarausta on laajennettu ja digialustan käyttö on edelleen laajennettu.

Asiakaspalautteen kerääminen käynnistyi uudella järjestelmällä tammikuussa 2025. Hankinta ja kehittämisprojekti on saatu maaliin onnistuneesti ja Asiakaspalautetiedon mittaamisen, käsittelyn ja

hyödyntämisen toimintamalli on käytössä kaikissa hyvinvointialueen palveluissa. Mallia kehitetään luonnollisesti edelleen tarpeen mukaan.

TKKI-toiminnan osalta Järvisuomen sosiaalialialan toiminta on käynnistynyt. TKKI toiminnassa halutaan työskennellä sen eteen, että Keski-Suomeen saadaan kanavoitua mahdollisimman paljon TKKI panostuksia esimerkiksi EU –rahoituksia paremmin hyödyntämällä. Kehittämishankkeista moni on päättymässä vuodenloppuun, uusia haussa olevia rahoituksia on tällä hetkellä noin 3,7 miljoonan edestä.

Huolena nousee edelleen talouden tilanne ja sen seuraukset esimerkiksi lomautukset ja näiden vaikutukset henkilöstössä ja palveluissa.

Sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteutuminen

Merkittävin hyvinvointialueen realisoitumassa oleva riski on menojen kasvu, jota ei olla toimenpiteistä huolimatta saatu hallintaan. Kolmannella vuosineljänneksellä koko hyvinvointialueen talous jatkoi heikentymistään, vuoden 2025 ennuste on heikoin maan hyvinvointialueista.

Heikko taloudellinen tilanne on johtanut erilaisiin haasteisiin, joilla on suora tai välillinen yhteys sopeutustoimenpiteisiin sekä henkilöstön kasvavaan huoleen tulevaisuudesta. Omavalvonta on tehnyt aiempaa enemmän havaintoja poikkeamista palvelujen vaatimustenmukaisuudessa. Muita ns. hiljaisia signaaleja ovat palveluiden tekemien haitta- ja vaaratilanneilmoitusten määrän 39 prosentin kasvu edellisvuoden vastaavaan ajanjaksoon verrattuna. Merkittävää kasvua on havaittavissa myös tietosuojarikkomuksissa, joita on ilmoitettu 34 prosenttia edellisvuotta enemmän. Hyvinvointialueen toimintaan liittyen on parhaillaan tutkinnassa useita epäiltyjä potilastietojärjestelmiin liittyvä väärinkäytöksiä. Laiteturvallisuuteen liittyvät ilmoitukset ovat kasvaneet 18 prosenttia.

Potilasvahinkokeskuksen vahinkoilmoituksiin liittyvien selvityspyyntöjen määrä on kasvanut 21 prosenttia (yhteensä 608 kpl) edellisvuoden vastaavasta ajanjaksosta. Potilasvahinkoilmoitusten myönteisten korvauspäätösten suhde on kasvanut lähes kaksinkertaiseksi. Potilas- ja sosiaaliasiavastaaville on tullut alkuvuoden aikana yhteensä 1488 yhteydenottoa.

Konsernihallinnon osalta merkittävä sisäisen valvonnan havainto on hankintakilpailutusten kasvanut valitus- ja oikaisuvaatimusherkkyyys. Oikeusviranomaisen käsittelyt ovat pitkiä prosesseja, ennen lainvoimaisen hankintapäätöksen syntymistä joudutaan tekemään kalliita ja hankalia väliaikaisia ratkaisuja.

Pelastustoimen osalta merkittävin toiminnan vaatimustenmukaisuuteen liittyvä tapahtuma oli Länsi- ja Sisä-Suomen aluehallintoviraston 24.9.2025 antama korjausmääräys (LSSAVI/4618/2025) Keski-Suomen hyvinvointialueen pelastustoimen puutteista pelastustoiminnan toimintavalmiudessa. Toimenpiteet korjausmääräykseen johtaneista puutteista ovat parhaillaan valmistelussa.

Positiivisia havaintoja tai tapahtumia heinä-syyskuun aikana oli Itä-Suomen yhteistyöalueen hallinnoima valmiuden tilannekuvajärjestelmä SPLUNK on otettu käyttöön myös Keski-Suomen hyvinvointialueella. Sisäisen turvallisuustyön kehittämisen tueksi on perustettu Turvallisuusaloite – kanava, jonka avulla henkilöstö voi esittää turvallisuutta parantavia ideoita tai kehitysehdotuksia.

Erillisenä liitteenä esitetään

- 1–9 2025 -neljännesvuosikatsaus
- 1–9 2025 -neljännesvuosikatsauksen tausta-aineisto
- toimialakohtaiset sopeuttamistoimenpiteiden seurantaraportit
- raportti hankintasuunnitelman toteutumisesta.

Toimivalta

Keski-Suomen hyvinvointialueen hallintosääntö § 74.

Esittelijä Hyvinvointialuejohtaja Tollet Jan

Päätösehdotus Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että se merkitsee neljännesvuosikatsauksen tiedoksi.

Pöytäkirja tarkastetaan tämän pykälän osalta kokouksessa.

Asian kokouskäsittely

Pöytäkirjanpitäjänä asian käsittelyn ajan toimi hyvinvointialuejohtaja Jan Tollet.

Vastuualuejohtaja Päivi Kalilainen, vastuualuejohtaja Tuija Koivisto, sosiaalihuollon johtaja Marena Paahto ja strategiajohtaja Anu Pihl olivat läsnä kokouksessa § 299 aikana klo 13.15-14.26.

Asian kokouskäsittelyn aikana toimialajohtaja Lasse Leppä, toimialajohtaja Kati Kallimo, toimialajohtaja Ville Mensala, lakiasiainjohtaja Johanna Aalto, talousjohtaja Aija Suntioinen ja viestintäjohtaja Tero Manninen olivat poissa kokouksesta klo 16.15-16.37.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin.

Pöytäkirja tarkastettiin tämän pykälän osalta kokouksessa.

Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta 13.11.2025 § 42
1641/02.00.02/2025

Valmistelija Strategiajohtaja, Anu Pihl p. 050 320 4896

Selostus asiasta Aluehallitus ja aluevaltuusto ovat käsitelleet neljännesvuosikatsauksen kokouksissaan ja merkinneet asian tiedokseen.

Toimivalta hallintosääntö § 18

Esittelijä	Vastuualuejohtaja, strateginen johtaminen ja järjestäminen Pihl Anu
Päätösehdotus	Hyvinvoinnin ja terveyden lautakunta merkitsee neljännesvuosikatsauksen tiedoksi.
Päätös	Päätösehdotus hyväksyttiin.